

LIBERTAS
International Centre
on Human Rights

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 43, 106 72 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. (210) 36.23.506, 36.23.634, 36.23.736, 36.23.029, 36.23.089
FAX (210) 33.90.522
www.cecl.gr / e-mail: centre@cecl.gr

**Η Διεθνής Ένωση Συνταγματικού Δικαίου
(Ομάδα Κοινωνικών Δικαιωμάτων)**

Η Ένωση Ελλήνων Συνταγματολόγων

**Το Διεθνές Κέντρο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου -
LIBERTAS**

**Το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού
Δικαίου-
Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου**

διοργανώνου

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

**ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ ΚΑΙ
ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ**

28 - 29 Ιουνίου 2013

Αθήνα – Hotel Divani Caravel

1η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

09.00 Χαιρετισμοί:

Κώστας Μαυριάς, Ομότιμος Καθηγητής, Πρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων Συνταγματολόγων και Επίτιμος Πρόεδρος της Δ.Ε.Σ.Δ.
Martin Scheinin, Καθηγητής, Πρόεδρος της Δ.Ε.Σ.Δ.

Εναρκτήρια ομιλία:

Δρ Cephas Lumina, Ανεξάρτητος Εμπειρογνώμονας του ΟΗΕ, με εντολή τη διερεύνηση των επιπτώσεων του δημόσιου χρέους και άλλων σχετιζόμενων διεθνών οικονομικών υποχρεώσεων των Κρατών στην πλήρη εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

09.30 Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΟΥΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΘΕΣΜΟΥΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ ΚΑΙ ΣΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Πρόεδρος:

Κώστας Μαυριάς, Ομότιμος Καθηγητής, Νομική Σχολή Αθηνών

- **Margot Salomon**, Senior Lecturer, London School of Economics «Πέραν του χρόνου και του χώρου: Χρέος, λιτότητα και ανθρωπιά δικαιώματα σε πλήρη επισκόπηση»
- **Anu Bradford**, Professor, Columbia Law School «Αποτελεσματικός Σχεδιασμός των Θεσμών μετά την Κρίση»
- **Enyinna Nwauche**, Professor, University of Botswana, Department of Law «Επίκαιρα Θέματα σχετικά με την προστασία των αυτοχθόνων και τη Διαιτησία στις Επενδύσεις»

Παρέμβαση:

Katerina Linos, Ass. Professor, University of Berkley «Η Διολίσθηση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων»

11.00 Διάλειμμα

- **Ξενοφών Κοντιάδης**, Καθηγητής, Κοσμήτωρ, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου & **Αλκμήνη Φωτιάδου**, Διδάκτωρ Συνταγματικού Δικαίου, Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου-Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου «Η δημοσιονομική κρίση ως πεδίο δοκιμής των θεωριών περί κοινωνικών δικαιωμάτων»

Παρέμβαση:

Δρ **Ελένη Μίχα**

«Ο μακρὺς και επίπονος δρόμος προς την αγωγιμότητα των κοινωνικών δικαιωμάτων σε περιόδους κρίσης του κρατικού χρέους»

19.00 Διάλειμμα

19.30 ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ

Πρόεδρος:

Καθηγήτρια **Ισμήνη Κριάρη**, Αντιπρύτανης του Παντείου Πανεπιστημίου

Καθηγητής **Ηλίας Νικολόπουλος**, Πάντειο Πανεπιστήμιο
Καθηγητής **Γιώργος Κατρούγκαλος**, Πανεπιστήμιο Θράκης
Καθηγητής **Γιάννης Τασσόπουλος**, Πανεπιστήμιο Αθήνας
Καθηγήτρια **Λίνα Παπαδοπούλου**, Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Νομική Σχολή

Κήρυξη της Λήξης του Συνεδρίου από τον Καθηγητή **Κώστα Μαυριά** και τον Καθηγητή **Martin Scheinin**

21:00 Δεξίωση

- **Σταμάτης Τζιτζής**, Καθηγητής, *Institut de criminologie, Paris II*
«Κρίση, λαϊκή κυριαρχία και κοινωνικά δικαιώματα»
- **Στέλιος Περράκης**, Καθηγητής, *Πάντειο Πανεπιστήμιο*
«Το δικαίωμα αξιοπρεπούς διαβίωσης σε καιρούς οικονομικής κρίσης και το Διεθνές Δίκαιο»

Παρέμβαση:

Δρ **Βασιλική Σαράντη**

«Τα κοινωνικά δικαιώματα στην Αμερικανική Ήπειρο υπό το πρίσμα της νομολογίας του Διαμερικανικού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου»

ΣΑΒΒΑΤΟ Απόγευμα, 29 Ιουνίου 2013

4η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

17.00 ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΚΡΙΣΗ

Πρόεδρος: **Ελισάβετ Μπέσιλα**, Καθηγήτρια, *Πάντειο Πανεπιστήμιο*

- **Thomas Fleiner**, Ομότιμος Καθηγητής, *University of Fribourg*,
Επίτιμος Πρόεδρος IACL
«Άμεση Δημοκρατία: χρέη και κοινωνικά δικαιώματα, η Ελβετική εμπειρία»
- **Dominique Rousseau**, Καθηγητής, *Université de Paris I, Panthéon Sorbonne, Président du conseil scientifique de l'Association Française des Constitutionnalistes*
«Τα κοινωνικά δικαιώματα απέναντι στην οικονομική κρίση»

11.30 ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟ

Πρόεδρος:

Γιώργος Κασσιμάτης, Ομότιμος Καθηγητής, *Νομική Σχολή Αθηνών*

- **Αντώνης Μπρεδήμας**, Καθηγητής, *Νομική Σχολή Αθηνών*
«Ανωτέρα Βία και Κατάσταση Ανάγκης στο Διεθνές Δίκαιο»
- **Mathias Audit**, Professor, *Paris Ouest Nanterre La Défense*
«Το ζήτημα του δημοσίου χρέους ενόπιον των διεθνών διαιτητικών δικαστηρίων»
- **Νικήτας Αλιπράντης**, Ομότιμος Καθηγητής, *University of Strasbourg and University of Thrace*
«Η φιλοσοφία του «comme si» (“als ob”) σε σχέση με τον παραμερισμό των κοινωνικών δικαιωμάτων στους ευρωπαϊκούς θεσμούς»

Παρέμβαση:

Giorgio Baruchello, Professor, *University of Akureyri, Τμήμα Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών*

«Το Ογκολογικό Μοντέλο του Paul Krugman στις τραπεζικές μεταστάσεις: Εισαγωγή στη Φιλοσοφία του John McMurtry»

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ Απόγευμα, 28 Ιουνίου 2013

2η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

17.00 ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ Η ΑΜΦΙΣΒΗΤΗΣΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Πρόεδρος:

Σπυρίδων Φλογαΐτης, Καθηγητής, *Νομική Σχολή Αθηνών*

- **Alessandro Torre**, Professor, *Università degli Studi di Bari, Facoltà di Giurisprudenza*
«Νεοφιλελεύθερες τάσεις και δημοσιονομική πολιτική στην Ιταλία»

- **Marina Calamo Specchia**, *Professor, Università degli Studi di Bari, Facoltà di Giurisprudenza*
«Οικονομική Κρίση και ισοσκελισμένοι προϋπολογισμοί, η ιταλική περίπτωση. Ποιο μέλλον για τα κοινωνικά δικαιώματα;»
- **John McEldowney**, *Professor, University of Warwick, Faculty of Law*
«Το Η.Β.: Η μετα-δημοσιονομική κρίση: η μεταρρύθμιση του κράτους πρόνοιας και των κοινωνικο-οικονομικών δικαιωμάτων»

18.30 Διάλειμμα

19.00 Η ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ Η ΚΡΙΣΗ

Πρόεδρος:

Κώστας Χρυσόγονος, *Καθηγητής, Νομική Σχολή Θεσσαλονίκης*

- **Νίκος Αλιβιζάτος**, *Καθηγητής, Νομική Σχολή Αθηνών*
«Η αρχή της θεωρίας του "Living instrument" σε δύσκολους καιρούς»
- **Patrick de Fontbressin**, *Professor, Université Paris Sud XI*
«Η έννοια του πολίτη στο Χάρτη Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ένα υποκειμενικό δικαίωμα;»
- **Πέτρος Στάγκος**, *Καθηγητής, Νομική Σχολή Θεσσαλονίκης*
«Το Δημόσιο Χρέος στο πλαίσιο της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης: αλληλεγγύη ή αναγκαιότητα»

3η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

09.00 ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Πρόεδρος:

Γιώργος Κατρούγκαλος, *Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Θράκης*

- **Angel Rodriguez**, *Professor, University of Málaga, Faculty of Law*
«Δημόσιο Χρέος και θεμελιώδη κοινωνικά δικαιώματα μετά την συνταγματική αναθεώρηση στην Ισπανία»
- **Γιάννης Δρόσος**, *Καθηγητής, Νομική Σχολή Αθηνών*
«Κρίση και Συνταγματική Δικαιοσύνη: οι προσεγγίσεις των Δικαστηρίων»
- **Rachael Lorna Johnstone**, *Professor, University of Akureire*
«Μύθοι και Θρύλοι της σύγχρονης Ισλανδίας»
- Δρ **Giulia Aravantinou Leonidi**, *Research Fellow, Università degli studi di Roma La Sapienza, Facoltà di Giurisprudenza*
«Ευθραυστη δημοκρατία: εξετάζοντας τα κοινωνικά δικαιώματα υπό το πρίσμα του ιταλικού Συντάγματος. Η κρίση και η κατάρρευση του κράτους πρόνοιας»

11.00 Διάλειμμα

11.30 Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Πρόεδρος:

Πέτρος Παραράς, *Ομότιμος Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Θράκης, Επίτιμος Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου Επικρατείας*

- **Paul Tavernier**, *Ομότιμος Καθηγητής, Université Paris-Sud XI*
«Συμβολή του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου σε μια "κοινωνική" ανάγνωση της Ιδιοκτησίας. Παρατηρήσεις και προβληματισμοί»

